

Freeriders
Overig/wat zou er u verder nog kwijt willen?
Wat zou u nog meer kwijt willen t.a.v. de problematiek
omtrent freeriders?

ILT
Toezicht Milieu
Bodem en Bouwstoffen
Utrecht

Datum
15 december 2023

memo

Antwoorden

- Te weinig regels (#9 | Overig)
- te veel regels. Te weinig opvolging bij de handhaving. (#21 | Omgevingsdienst)
- mee eens (#30 | Omgevingsdienst)
- In relatie tot het bestaan van freeriders zijn er toch helemaal niet veel regels? Bepaalde werkzaamheden vereisen een erkenning. Meer is het toch niet? Dat moet aan die bedrijven kenbaar gemaakt worden. Dat vervolgens de regels waar ze aan moeten voldoen niet altijd even duidelijk zijn is van later belang. (#191 | Certificerende instelling)
- De freeriders zijn vooral financieel gemotiveerd. Als het financiële voordeel wordt afgepakt en de pakkans wordt vergroot/ en strafrecht ook optreedt en de gene die gebruik maakt van freeriders mee verantwoordelijk worden gehouden. Dan is de kans denk is kleiner dat er wordt gekozen voor de goedkoopste. En is het minder aantrekkelijk om je niet aan de regels te houden. (#42 | Omgevingsdienst)
- Eens. Omgevingsdiensten werken met bestuursrecht en gaan voor het ongedaan maken. Bij op te zetten acties tegen freeriders zou het strafrecht standaard moeten aanhaken. Dit vraagt om een vroegtijdige planning van te ondernemen acties, zodat elke toezichtpartner dit tijdig in het jaarprogramma kan opnemen. (#178 | Omgevingsdienst)
- Goede voorlichting naar alle partijen is van belang. Maar geldelijk gewin zal altijd voorkomen! (#316 | Omgevingsdienst)
- eens (#339 | Erkend bedrijf bodembeheer)
- Eens. Het moet echter wel duidelijk worden bij opdrachtgevers dat freeriders bestaan en de gevolgen van het inzetten hiervan. Net als dat veel opdrachtgevers niet op de hoogte zijn van wetgeving en certificering in de bodemwereld. Een vlot pratende freerider bluft zich hier doorheen, terwijl bij voldoende voorlichting hierover dit misschien minder voorkomt en zelfs de meldingsbereidheid bij potentiële opdrachtgevers wordt verhoogd. (#546 | Overig)
- Als overheid gecertificeerde/erkende partijen die, vanuit milieuhygiënisch oogpunt, zaken goed op orde hebben belonen en plaats van extra te belasten. Meer vertrouwen geven. (#45 | Erkend bedrijf bodembeheer)
- mee eens (#51 | Certificerende instelling)
- Helemaal eens. (#338 | Erkend bedrijf bodembeheer)
- mee eens (#524 | Erkend bedrijf bodembeheer)
- mee eens (#555 | Branchevereniging)
- eens (#773 | Erkend bedrijf bodembeheer)

- eens (#776 | Erkend bedrijf bodembeheer)
- De administratieve en financiële belasting zorgen er voor dat de bereidheid tot behalen van certificering niet groot is "voor dat enkele werkje". Hierdoor is bij veel klussen sprake van inhuur en onderaannemers op certificaat van een ander, "vreemde partijen" die in de regio werken die geen "korte lijntjes" hebben en communiceren via een projectleider op een kantoor ver weg die nergens vanaf weet. (#67 | Omgevingsdienst)
- Goed initiatief dat de aanpak van freeriders projectmatig wordt aangepakt. Hopelijk wordt de rechtsongelijkheid t.o.v. partijen die hun zaakjes wel goed geregeld hebben een stukje kleiner. (#70 | Omgevingsdienst)
- Freeriders / partijen die zich niet aan geldende wet- en regelgeving houden bestaan omdat het kan en loont. Ontneem ze dit bestaansrecht en de drijfveer waarom zij dit doen. Maar zorg ook dat hun opdrachtgevers er niet mee weggomen, want juist daar zijn er die bewust een gok wagen en ermee weggomen. (#88 | Aannemer)
- De wet- en regelgeving zit zo lastig in elkaar dat het ook lastig is om goed de handhaven. Daarnaast spelen de CI's ook een grote rol in het systeem van certificering (slager keurt zijn eigen vlees). Indien we het aan de markt over laten, blijven we trekken aan een dood paard. (#96 | Omgevingsdienst)
- Slager keur niet zij eigen vlees. Uitgaan van erop vertrouwen dat gecertificeerde bedrijven hun best doen en intrinsiek gemotiveerd zijn om het "goed" te doen lijkt me een beter uitgangspunt dan denken dat de CI's "boeven gaan vangen". Een free rider is namelijk niet gecertificeerd doorgaans, dus daar komt de CI niet. (#133 | Erkend bedrijf bodembeheer)
- Helemaal mee eens. (#138 | Aannemer)
- Zo is het: een CI is geen boevenvanger. De wetgever past het middel certificering onterecht en onjuist toe als regelgevend instrument en CI's als handhavers. Dat werkt niet en gaat nooit werken. (#556 | Branchevereniging)
- Een informatie punt zou nuttig zijn waar alle informatie en regelgeving is te vinden omtrent ontgraven, transporteren en toepassen van grond. De informatie zoals bodemkwaliteitskaarten staan nu op verschillende plaatsen, ook hanteren verschillende gemeenten weer eigen regels omtrent de kwaliteit van toe te passen materiaal. Dit is vaak een hele zoektocht en dan blijkt soms dat bij een melding nog een eigen regel wordt gehanteerd die nergens vermeld staat. Voorbeeld 1: een enkele gemeente accepteert enkel grond als deze ook op GenX is gekeurd. Als dit pas bekend wordt bij de melding is de AP-04 keuring al gedaan en zou de keuring opnieuw moeten gebeuren. Voorbeeld 2: een gemeente accepteert soms grond op basis van de bodemkwaliteitskaart van andere gemeente. Voorbeeld 3: de ene gemeente accepteert na een bodemsanering wel grond klasse wonen (bestemming wonen of industrie) en een andere gemeente niet. Voorbeeld 4: een enkele gemeente accepteert enkel grond klasse wonen en industrie welke afkomstig is binnen de gemeente maar van buiten de gemeente enkel klasse AW. Kortom, veel verschillende informatie/regels die soms moeilijk te vinden zijn en soms pas aan het licht komen als het werk is aangenomen (in de aanbestedingsfase niet of moeilijk te vinden is) (#147 | Aannemer)
- Zou de verbinding maken met verschillende branche verenigingen of op gemeentelijk niveau, en bekijken hoe we dit samen op kunnen gaan lossen. Bijvoorbeeld op basis van gemeente in kaart gaan brengen welke freeriders aanwezig zijn, wellicht dat hier over gesproken kan worden. Van hieruit verder.....Je zult ergens moeten beginnen! (#155 | Certificerende instelling)

ILT
Toezicht Milieu
Bodem en Bouwstoffen

Datum
15 december 2023

- Het zou goed zijn voor de markt dat ook de gecertificeerde en erkende bedrijven (anoniem) melding doet bij de ILT over freeriders. (#175 | Inspectie Leefomgeving en Transport)
- Hier is wel ervaring mee, maar het effect is nihil (#557 | Branchevereniging)
- elk probleem is op te lossen met meer toezicht. Echter iedereen snapt dat hiervoor onvoldoende mensen en middelen beschikbaar zijn. Dit kan opgelost worden door meer risico gestuurd toezicht. Waarom nog steeds alle grondverzet (toepassing of sanering) controleren als dit uit te voeren werkt netjes door de aannemer wordt meldt. Deze bedrijven willen goed doen en worden beloond met toezicht. Toezicht dat per saldo hooguit wat administratieve afwijkingen oplevert. Het wordt hoogtijd dat IGH in het toezicht de norm wordt en de opdrachtgevers van de Omgevingsdiensten stoppen met het opleggen van kwantitatief toezicht. (#179 | Omgevingsdienst)
- Uiteindelijk staan straks bij een sanering 4 tot 5 toezichthouders te kijken. Meer handhaving is geen oplossing, beter en gericht wel. Dit zal de toezichthouder meer waardering geven en krijgen, in plaats van een administratief futilliteit. Niet vergeten moet worden dat er nog wel geld verdient moet worden door een gecertificeerde aannemer. (#650 | Certificerende instelling)
- Ligt niet aan de regels, dat is al decennia het argument. Bij het Bsb en nu Bbk, gaat om de wil om aan de regels te houden. Er zullen altijd personen zijn die niet volgens de regels willen werken om er beter van te worden. De maatschappij dient zich tegen deze personen te keren en niet mede in stand te houden door samen te blijven werken met instellingen die de regels overtreden. Elke regel die je opstelt is een regel te veel voor velen, maar zonder regels gaat het ook niet werken. Bbk is al een polderbesluit! (#202 | Rijkswaterstaat)
- Een bepaalde mate van aansprakelijkheid voor partijen die samen werken met niet-certificeerde instellingen? (#226 | Omgevingsdienst)
- De regels zijn deels niet handhaafbaar en veel te detaillistisch. Zoals Grond/bouwstof. Te complex. Dus zeker kunnen de regels beter en beter handhaafbaar. Neemt niet weg dat er inderdaad altijd overtreders zullen zijn. Regels leiden in deze tot meer regels. Veelal administratief want dat is makkelijker dan gewoon buiten controleren (testen!) of de producten voldoen. En dat leidt dan weer tot de constatering dat de regels niet voldoen, dus worden deze weer verder gedetailleerd en aangevuld. Vervolgens gaan we weer door dezelfde cyclus, zie wat er onder de Omgevingswet is bedacht. Er is een onpraktisch stelsel ontstaan met onduidelijke opdeling, ongeschikte instrumentatie, etc.. (#558 | Branchevereniging)
- Eens met voorgaande respondent: complexe regelgeving die niet matcht met de werkelijkheid, gekunstelde opdeling tussen stelsel Omgevingswet en Bbk/Rbk, vormt wel degelijk onderdeel van de problematiek. Hoeveel mensen overzien (doorzien) nog het hele bodemregelgevingsstelsel? De hogere leiding van het ministerie jarenlang niet, ben ik bang (al ben ik nog steeds hoopvol over de huidige DG). Ik ben blij met hoe Wim Kuijken die complexiteit ook benoemd heeft, in zijn rapport en in de TK. (#566 | Overig)
- Ik sluit me aan bij aantal respondenten dat er onvoldoende toezicht is. Free riders gedrag kan voorkomen worden door beter en ander toezicht. Ik bestrijdt dat er onvoldoende capaciteit is. De toezichthouders focussen zich m.i. op de verkeerde dingen en controleren vooral meldingsformulieren. Een OD in het oosten heeft in 2022 80% van haar capaciteit besteed aan TU. Dan snap ik wel dat je te weinig capaciteit hebt om free riders op te sporen. Ga aan het anders

ILT
Toezicht Milieu
Bodem en Bouwstoffen

Datum
15 december 2023

doen en focus je niet op BUS-meldingen. Daarom wordt het ook hoog tijd dat opdrachtgevers van OD's in de DVO gaan regelen dat kwalitatief toezicht wordt uitgeoefend en dat OD's niet vooral formuleren controleren. (#204 | Erkend bedrijf bodembeheer)

- Eens (#363 | Erkend bedrijf bodembeheer)
- Naleving = pakkans x sanctie. Zowel pakkans als sancties zijn te laag. Ben overigens wel content dat ILT zich meer gaat focussen op freeriders, dan op gecertificeerde/erkende intermediairs die (als dan niet onbewust) fouten maken binnen het huidige stelsel. (#221 | RWS Leefomgeving)
- gelukkig dat een instantie als RWS deze stelling aanhangt. Dat geeft de gecertificeerde instellingen ook weer een beetje goede moed. Nu hangt er een gevoel over de markt dat BRL instellingen constant op de tenen moeten lopen terwijl de freeriders maar wat doen. In de paar jaar dat ik in de bodem zit, heb ik het papierwerk exponentieel zien groeien. En dat is niet om het administratief op orde te hebben en te zorgen dat het milieutechnisch klopt, maar puur om in te dekken. En dat is niet de juiste manier om de milieubelasting op het gebied van bodem te managen (#456 | Overig)
- Iedere toezichthoudende partij zou hier meer moeten gaan samenwerken (#236 | Inspectie Leefomgeving en Transport)
- een gezamenlijke aanpak is de beste aanpak, doe samen met de branche een doelgroepenanalyse en kijk waar de barrières zitten in de naleving. (#249 | Omgevingsdienst)
- het financiële gewin van freeriders moet stoppen. Gecertificeerde instellingen die kosten nog moeite sparen, hun kwaliteitssysteem op orde hebben zijn te vaak de dupe van deze "geldwolven". (#256 | Erkend bedrijf bodembeheer)
- Meer toezicht (#274 | Omgevingsdienst)
- Tip: Tijdens groei- en oogstperiode zal er in het agrarisch gebied minder illegaal grondverzet te verwachten zijn. (#282 | Omgevingsdienst)
- Door collectieve dwang van de overheid het gedrag bestrijden. (#300 | Omgevingsdienst)
- er wordt nu heel veel benoemd dat handhaving onvoldoende is. echter bestaat er ook een mogelijkheid voor het bedrijfsleven om melding te doen van het overtreden van de regels door Freeriders. het bodemsignaal is er niet alleen voor overheden. het bedrijfsleven kan ook een signaal indienen. mooi voorbeeld is dat bedrijven zonder erkenning vloestofdichte vloeren aanleggen bij bijvoorbeeld loonwerkers. de buurman die wel gecertificeerd is neemt hiervan notie, maar roept alleen maar dat er gehandhaafd moet worden. echter als er geen signalen worden gegeven kan je ook niet verwachten dat er gehandhaafd wordt. men voelt zich echter te groot om de buurman te "verlinken", terwijl het eigenlijk gaat om broodwinning!! gedlt overigens ook voor gecertificeerde bedrijven die notie hebben dat andere gecertificeerde bedrijven de regels niet naleven. ook zij kunnen een signaal indienen. dat gebeurt echter veel te weinig. allemaal boter op het hoofd. de overheid moet toezien. (#324 | Omgevingsdienst)
- Een bedrijf dat op pretendeert gecertificeerd, geaccrediteerd danwel erkend te zijn. Dit in werkelijkheid niet is, maar in die hoedanigheid wel werk uitvoert en daarmee oneerlijke concurreert (#340 | Erkend bedrijf bodembescherming/inspectie instelling)
- Informatie is belangrijk. Er zijn echter informatiebronnen die door overheden niet publiekelijk toegankelijk zijn. Voorbeelden daarvan zijn toepassingen van grond (zijn niet opvraagbaar maar kunnen wel van belang zijn

ILT
Toezicht Milieu
Bodem en Bouwstoffen

Datum
15 december 2023

bij uitvoering bodemonderzoek of melding tbv grondverzet) of onderzoeken naar aanleiding van incidenten bij bedrijven (worden door sommige overheden bestempeld als vertrouwelijk/privacay redenen en om die reden niet gedeeld). (#364 | Erkend bedrijf bodembeheer)

- we willen tegenwoordig alles dicht met regelgeving en protocollen, van de inhoud en de praktijk blijven we het liefst zover mogelijk weg. laten we zorgen dat de kennis van de praktijk bij handhavers toeneemt en zo met gezond verstand de werken uitvoeren. (#372 | Erkend bedrijf bodembeheer)
- Inderdaad, als het proces maar klopt. (#649 | Certificerende instelling)
- Ik zou willen aandringen op een betere onderzoeksmethode. Dit onderzoek is een sleepnet voor meningen, op geen enkele manier te valideren. Misschien ben ik zelf wel een free-rider :-) (#390 | Erkend bedrijf bodembeheer)
- Te veel regels, te lange meldingstermijnen. Bedrijven snappen het niet meer, of zijn regelgeving moe. (#432 | Aannemer)
- Eens. Er zijn bijvoorbeeld veel NEN-normen en BRL-protocollen (zowat elke zin daarin is een regel) en andere voorschriften (CROW 400) met allerlei (onnodige) overlap. (#583 | Erkend bedrijf bodembeheer)
- Toezicht bodem is teveel versnipperd over allerlei toezichthoudende instanties. Die dan ook nog eens niet of nauwelijks samenwerken. (#488 | Omgevingsdienst)
- Eens, geen heldere regels en of demarcatie waardoor veel versnippering (#608 | Certificerende instelling)
- Eens (#648 | Certificerende instelling)
- Freeriders zijn soms moeilijk te traceren / controleren omdat werkzaamheden ook zonder vergunning of melding plaatsvinden. (#500 | Aannemer)
- Laat de obsessie met 'freeriders' los, maar ga wel aan de slag met alle input: genoeg stof voor een betere probleemanalyse. En als er vooral veel meningen circuleren zonder feitelijke basis, dan kan dat ook één van de conclusies zijn. (#567 | Overig)
- Controleer eens de inzamelplaatsen bij gemeente werven. Er wordt grond ingenomen zonder dat men in bezit is van een BRL9335 certificaat. Vervolgens laat men de partij uitkeuren en dit wordt dan afgevoerd of verwerkt binnen de gemeente. (#634 | Certificerende instelling)
- Er dient eerst helderheid en eenduidigheid te zijn in de uitleg van de bestaande regels. De toezichthouders moeten wat mij betreft hierin landelijk op één lijn gesteld worden. Vervolgens moet vanuit één centraal systeem toezicht worden gehouden waarbij dit, naar mijn mening, voor een ieder inzichtelijk moet kunnen zijn. Hierdoor kunnen we ook leren van elkaar. Daarin mogen we wat mij betreft vaker met elkaar dit soort discussies opzoeken en de uitkomsten daarvan dan ook vervolgens breed delen. Nu wordt nog veel te veel gevalsspecifiek gereguleerd terwijl het eigenlijk over algemeen geldende regels gaat.....dat is niet altijd zinvol. (#661 | Aannemer)
- Eenduidige regelgeving zou kunnen helpen, maar met de komst van de Omgevingswet en de bijbehorende omgevingsplannen gelden er straks voor verschillende gemeenten binnen één omgevingsdienst extra maatregelen en verminderende maatregelen verschillend per gemeente! (#671 | Omgevingsdienst)
- Dat hier de aannemerij steeds minder inzicht krijgt in de geldende regels per gemeente zal niet echt helpen! (#672 | Omgevingsdienst)
- Waarom wordt in dit onderzoek alleen gekeken naar de Freerider en niet naar de opdrachtgever. De opdrachtgever is eindverantwoordelijk om ervoor te

ILT
Toezicht Milieu
Bodem en Bouwstoffen

Datum
15 december 2023

zorgen dat het project conform wet- en regelgeving wordt uitgevoerd. Laat AI onderzoeken waar de risico's zijn waardoor controlerende instanties ook fysiek op projecten kunnen gaan controleren. (#689 | Overig)

- Goed initiatief om er mee aan de slag te gaan met alle stakeholders! (#713 | Inspectie Leefomgeving en Transport)

- Pas op met termen zoals freeriders. Noem het beestje bij de naam. Bedrijven die niet aan de wetgeving voldoen zijn gewoon partijen die de wet overtreden. Probeer niet met andere termen het probleem subtieler te presenteren. Dit geeft juist de verwarring. Met freerider zeg je eigenlijk dat ze niet aan 'onze' spelregels voldoen en dus ook de investeringen niet doen maar dat ze nog niet de wet overtreden en we er daarom niets aan kunnen doen. (#720 | Certificerende instelling)

- Ik ben benieuwd naar de uitkomsten van het onderzoek naar "freeriders". Wie zijn dat dan en waar opereren ze en voor wie? We hebben allemaal wel zo onze vermoedens, gebaseerd op ons persoonlijke blikveld (of juist de beperktheid daarvan!) en op verhalen uit het veld. Maar geen concrete bewijzen anders was er allang wat gebeurd, toch? Die bodesignalen zijn er toch niet voor niets? Zijn het indianenverhalen? Of is het echt? En als het echt is, hoe is het dan verborgen gebleven? Toch die ritjes met grond in het weekend? Ik ben ook benieuwd wat er dan gaat gebeuren, als we echt "freeriders" vinden. Ik weet nog goed hoe er na het betrappen van Bodemstaete in 2009 een storm losbarstte in onze branche. Het wantrouwen in erkende bedrijven door deze fraude door één bodemintermediair heeft lang diepe sporen nagelaten. Ik zit echt niet te wachten op een nieuwe storm van wantrouwen in erkende bodemintermediairs. Ik weet nog goed hoe collegabureaus diep in de problemen zijn gekomen omdat ze in hun beeld naar eer en geweten volgens de protocollen werkten, maar met een ongenueanceerd juridische blik naar die protocollen gekeken op de letter niet, met vervolging tot de hoogste rechter aan toe tot gevolg. Waarbij zelfs het vakinhoudelijke oordeel van het Centraal College van Deskundigen Bodembeheer niet op kon tegen het zwart wit van "dit is de letter en het klopt niet volgens de letter". Laten we de evaluatie van "Bodemstaete" niet vergeten: VI - toenmalige ILT - heeft toen 506 rapporten van 138 verschillende bureaus nageplozen, 2500 analysecertificaten, en -GEEN ENKEL- vervalst bodemonderzoeksrapport aangetroffen. En toch hebben we sindsdien als bodemintermediairs vaak nog met een bak vooroordelen en wantrouwen te maken waar je niet goed van wordt. En die pas verdwijnt als je meerdere projecten onder het oog van betreffende personen hebt uitgevoerd en ze "je kennen". (#737 | Erkend bedrijf bodembeheer)

- Ook gaat het niet om dat er Freeriders actief zijn, er zijn ook opdrachtgevers welke bewust voor Freeriders kiezen ivm het prijs niveau. Een goede opdrachtgever moet zich ook bewust zijn dat Freeriders hun werk niet volgens de regels uitvoeren. Alleen contracteren met erkenning. (#775 | Annemer)

- De verschillende toezichthoudende instanties dienen landelijk gezien veel meer op één lijn te zitten voor wat betreft de opvatting over regels. Het uitrijden van grond met een meststrooier zou niet als toepassing van grond toegestaan mogen worden, het wordt uitsluitend als grond op deze wijze uitgereden om de meststoffenregels te omzeilen, de opvattingen hierover verschillen echter van toezichthouder tot toezichthouder. (#822 | Overig)

ILT
Toezicht Milieu
Bodem en Bouwstoffen

Datum
15 december 2023

ILT
Toezicht Milieu
Bodem en Bouwstoffen

Datum
15 december 2023